

Het landhuis van televisiemaker Reinout Oerlemans in Laren staat te koop voor 8,75 miljoen euro

Populair bij de jetset: een Wajer 38 van 8 ton. Veel gezien in de havens aan de Méditerranée

Te rijk voor woorden

GELD / Superrijk zijn ze, en vrijwel onzichtbaar, de tienduizend Nederlandse gezinnen die meer dan 5 miljoen euro bezitten. Wat doen ze met al dat geld? De botenbouwer, de kunsthandelaar en de autodealer over hun gefortuneerde maar schuwe clientèle.

James D. Morgan / Rex Features/HH

Fleuriëtte van de Velde

Mensen die thuis een werk van de Amerikaanse schilder Mark Rothko aan de muur hebben hangen met een waarde van 30 miljoen euro: die heb je niet alleen in Amerika, maar ook gewoon in Amsterdam. Van het nieuwste, net gepresenteerde model sportauto van Bugatti, de Chiron, zijn er in Nederland al acht verkocht. Prijs: 2,4 miljoen euro. En er zijn Nederlanders die het huis van de burens – categorie '1 miljoen euro plus' – kopen en platgooien, zodat zij meer privacy hebben. Of omdat ze dan zelf kunnen bepalen wie er naast ze komt wonen.

Het zijn zomaar wat voorbeelden uit de wereld van de Nederlandse rijken. Anders dan in een land als de Verenigde Staten, waar gefortuneerden hun rijkdom graag aan de hele wereld tonen, leven Nederlanders met geld het liefst onder de radar. In het dagelijks leven vangen anderen hooguit een glimp van hun rijkdom op, bijvoorbeeld als ze worden ingehaald door een opvallende sportwagen.

Nederlandse rijken zijn een select gezelschap. 'Rijkdom' is een subjectief begrip, maar als je de ondergrens legt bij een vermogen van 5 miljoen euro gaat het om een

kleine tienduizend huishoudens. Die zijn naar Nederlandse maatstaven al behoorlijk rijk. Het kan natuurlijk nóg rijker, maar met de groep miljardairs van eigen bodem vul je geen schoolklas (zie 'Rijk, rijker, allerrijkst' op pagina 78).

De meesten geven hun geld graag uit aan huizen. Maar dat is in het topsegment nog niet zo eenvoudig. Nederland telt niet meer dan vijfhonderd huizen met een waarde van 3 miljoen euro of meer, aldus onderzoeksbureau Calcasa. Een minimaal aantal, op vier miljoen koopwoningen.

Het duurste huis dat te koop staat op huizensite Funda is een landgoed in het Gooise Laren, eigendom van televisiemaker Reinout Oerlemans, die met zijn gezin naar Amerika vertrok. Het is voor Nederlandse begrippen gigantisch groot – 762 vierkante meter – en staat op een perceel van 1,6 hectare. Zwembad, tennisbaan, thuisbioscoop en jacuzzi ontbreken niet. De vraagprijs: 8.750.000 euro.

Het is opmerkelijk dat dit huis open en bloot op Funda staat. Meestal worden optrekjes in deze prijscategorie discreter aangeboden. Zo staat in de Utrechtse villawijk Bosch en Duin een huis te koop dat volgens ingewijden 18 miljoen euro moet opbrengen. Het meet 2.100 vierkante meter, heeft

Een Porsche? Die neem je er gewoon bij voor de dagelijkse ritjes

Discreet kunst kijken en kopen tijdens de internationale kunstbeurs Tefaf in Maastricht

Rijk, rijker, allerrijkst

Wanneer is iemand rijk en hoeveel rijken zijn er eigenlijk in Nederland? Veel mensen associëren het woord 'miljonair' met iemand die rijk is. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) waren er in 2013 98.000 miljonairshuishoudens: huishoudens met een vermogen van 1 miljoen euro of meer (exclusief eigen huis). Dat is 1,3 procent van het totaal. Meer dan de helft had een vermogen van tussen de 1 en 2 miljoen euro.

Maar zo veel is dat niet. Het is niet genoeg om vanaf je veertigste nooit meer te hoeven werken. En al werkt iemand tot zijn zeventigste: zorgkosten op latere leeftijd kunnen in de tonnen lopen en een enorm gat in het vermogen slaan. Leg je de ondergrens op 5 miljoen euro, dan wordt de groep flink kleiner: nog geen 10.000 huishoudens.

De Belastingdienst kwalificeert iemand

pas als zeer rijk als hij meer dan 25 miljoen euro bezit. Sinds vorig jaar heeft de dienst als proef een speciale afdeling voor deze groep: het Team Zeer Vermogende Personen. Voor zover nu bij de Belastingdienst bekend, gaat het om 2.200 huishoudens. Door hun belastingaangiften extra te controleren, zouden er miljoenen extra aan belastinggeld moeten binnenkomen.

Cijfers over miljardairs in Nederland houdt het CBS niet bij. Tijdschrift *Quote*, dat jaarlijks op basis van eigen berekeningen een lijst van 500 rijkste Nederlanders samenstelt, houdt het op 25 personen. Op de miljardairslijst van het Amerikaanse blad *Forbes* staan 9 Nederlanders. Rijkste Nederlander is Charlene de Carvalho-Heineken met een – volgens Bloomberg – geschat vermogen van 10,2 miljard euro.

een spa, een Tuschinski-achtige bioscoop, een zwembad waarvan de marmeren bodem dansvloer kan worden, een biljartzaal en een parkeergarage voor tien auto's.

Want wie van auto's houdt en veel geld heeft, houdt het meestal niet bij twee exemplaren. Een Porsche behoort vaak tot het wagenpark. 'Een Porsche is zeer geschikt voor het dagelijks gebruik,' verklaart Per Peschar (38), woordvoerder luxemerken – Porsche, Lamborghini, Bugatti en Bentley – van autoimporteur Pon in Leusden.

Wie zich wil onderscheiden, koopt een auto uit een gelimiteerde serie. De vijftien exemplaren van een speciale uitvoering van de Porsche 911 Targa (prijs: bijna 2,5 ton), exclusief gemaakt voor de Nederlandse markt, waren vorig jaar in een mum van tijd uitverkocht. Ook leuk: de Bentayga, de eerste SUV van Bentley. Die kost 300.000 euro. Wie wil, kan voor 200.000 euro meer een Breitling-uurwerk in het dashboard laten bouwen. Onder de superrijken is de Bugatti Chiron van 2,4 miljoen euro het summum.

Saint-Tropez

Een boot is een andere geliefde *toy*. Zoals een Wajer 38, het best lopende model van de Friese jachtenbouwer Wajer & Wajer. Die ligt bij voorkeur in de havens van mondaine vakantieoord aan de Franse Méditerranée, zoals Saint-Tropez, of Ibiza. Tussen de internationale jetset val je daarmee minder op dan op de Friese meren, en dat vinden veel rijke Nederlanders wel zo prettig. Het blijft nu eenmaal bon ton om in Nederland niet te zeer met je rijkdom te koop te lopen. Dat is iets voor nouveaux riches, patjeppeeters en criminelen.

Dat vertaalt zich ook in het uiterlijk van de boten. Nederlanders kiezen voor klassieke kleuren als donkerblauw en roomwit, de Russische clientèle kan het niet bont genoeg zijn. 'Die willen oranje en paars bijvoorbeeld,' zegt Dries Wajer (29), directeur verkoop van het familiebedrijf. Alles is mogelijk. 'Voor een Russische klant hebben we de "o" in de naam van de boot omringd met diamanten. En lampjes, zodat je ze ook 's avonds goed kunt zien.'

De Wajer 38 kost zo'n 800.000 euro. Liggeld en onderhoudskosten in de havens aan de Franse Riviéra komen op ongeveer 30.000 euro per jaar. Peanuts in vergelijking met grotere jachten, waarvoor vaak een paar miljoen moet worden afgetikt. Maar die wil niet iedereen. 'We zien mensen downsize: die vinden een groot jacht te veel gedoe en kiezen voor een handzamer exemplaar.'

Dat geldt niet voor de Amerikaanse miljardair Larry Van Tuyl. Die liet de Nederlandse botenmaker Van Lent voor 110 miljoen euro een 66 meter lang jacht bouwen. Deze *Vanish* wordt binnenkort afgeleverd. Amerikanen hebben er, net als Russen, geen moeite mee hun welvaart te etaleren.

Discreet veel geld uitgeven kan ook, kunst is daar heel geschikt voor. 'Ik heb klanten die voor tonnen aan de muur hebben hangen. Hun vrienden hebben geen idee van de

'We zien mensen nu downsize: die vinden een groot jacht te veel gedoe'

Baas boven baas

Nooit meer in de rij bij de incheckbalie. Wie genoeg geld heeft, laat zich in zijn eigen jet vliegen

waarde. Dat vinden de eigenaars wel zo fijn. Zij kopen het om er zelf van te genieten, niet om mee te pronken,' zegt Bob Albricht (43), eigenaar van Kunstgalerie Albricht in Oosterbeek, die elk jaar op de dure kunstbeurs TEFAP staat.

Bestond de klantenkring vroeger uit artsen en advocaten, tegenwoordig is 95 procent ondernemer. 'Al zijn ze, gezien onze specialisatie in Hollandse meesters uit de negentiende eeuw en Franse impressionisten, wellicht van het wat conservatievere soort. Ze zijn vermogend, maar het zijn niet de mensen die champagne spuitend feestjes afdaan.'

Vermogenden willen vooral rust en privacy, zegt Sabine Barthel (45), die met haar bedrijf Krijtstreep zeer rijken begeleidt bij financiële en fiscale vraagstukken rond vermogen, familie en bedrijf. Dat lukt de meesten volgens Barthel aardig. Al is er onrust over de Europese antiterrorismereregeling die eraan komt. Het belang van privépersonen in bijvoorbeeld een familiebedrijf zou dan zomaar in een openbaar register kunnen worden vastgelegd. Veel rijke families zien dat als een inbreuk op hun privacy en vrezzen voor hun veiligheid.

Ze denken niet alleen aan zichzelf. Veel rijken willen ook graag iets goeds doen met hun geld, zegt Barthel. Een eigen goeddoelentichting oprichten, is volgens haar een trend. 'Sinds de subsidies op cultuur zijn verlaagd, steunen ze graag iets in die sector.' Ze treden daarmee vaak niet naar buiten (zie 'Goed doen met geld, maar het liefst in stilte' op deze pagina).

'Geld maakt het leven zorgelozer. Maar als je huwelijk slecht was, blijft dat zo'

Een aparte groep zijn de loterijwinnaars. Sommigen winnen wel 3 of 10 miljoen euro, of meer. In 2013 won een inwoner van Soest 38,4 miljoen euro in de Staatsloterij, het hoogste prijzengeld ooit in Nederland uitgekeerd. 'Aan geld

moet je wennen,' zegt Bea Post (61), die al ruim 25 jaar winnaars bij de PostcodeLoterij begeleidt. Mensen die 3 miljoen euro winnen, zijn bijvoorbeeld in eerste instantie bezorgd omdat ze hun huurtoeslag verliezen. Volgens Post komt dat doordat ze het eerste half jaar niet beseffen hoe rijk ze zijn.

De meesten vinden geld uitgeven maar moeilijk. In het begin althans. 'Dan roepen ze heel stoer dat ze een BMW X6 gaan kopen, maar in de showroom schrikken ze als ze horen dat die 90.000 euro kost. Dan kopen ze er een van 35.000 euro. Na een half jaar ruilen ze hem toch in voor die X6.'

Zonnepanelen

Veel gekker wordt het meestal niet, al winnen ze 10 miljoen. Een vakantie, een verbouwing, zonnepanelen, dat is het wel. Sommigen kopen een groter huis. Wel vaak in hun eigen buurt. 'Wat moeten ze in Wasenaar?' Het meeste geld wordt opzijgezet voor later. En niet te vergeten: voor de kinderen. 'Die vinden vaak ook dat zij recht op dat geld hebben. Terwijl ik denk: stimuleer je ouders nou om ervan te genieten.'

Worden de gelukkiger van dat geld? 'Nee, maar het maakt het leven zorgelozer: financiële problemen zijn er niet meer. Maar als je huwelijk slecht was, dan blijft dat zo.'

Trendwatcher Adjedj Bakas (52) spreekt

GOED DOEN MET GELD, MAAR HET LIEFST IN STILTE

Ondernemende families als Fentener van Vlissingen, Van der Vorm en Brennkmeijer besteden tientallen miljoenen aan goede doelen, maar geven hier weinig ruchtbaarheid aan. Net als de meeste filantropen. Wie kent bijvoorbeeld de familie Van Vliet? Die werd rijk met vermogensbeheer en deelde vorig jaar 16 miljoen euro uit. Zo zijn er velen. Zelden dragen de door hun opgerichte foundations hun naam. Uitzondering: de Joop van den Ende Foundation, van de multimediamaagat en miljardair. Eén van de rijkste Nederlanders, Randstad-oprichter en miljardair Frits Goldschmeding, heeft er sinds kort ook een: de Goldschmeding Foundation steunt 'initiatieven die excellent wetenschappelijk zijn onderbouwd en een blijvende maatschappelijke impact hebben'.

geregeld op seminars die banken als ABN AMRO, Rabobank en Van Lanschot voor hun vermogende klanten organiseren. Wat hem opvalt, is dat oud en nieuw geld tegelijk worden uitgenodigd. 'Onbegrijpelijk. Ze moeten elkaar niet, het zijn aparte werelden. Ze gaan ook nooit naast elkaar zitten.'

Rijken hebben wel degelijk zorgen, zegt Bakas: 'Ze zijn bang voor hun veiligheid en die van hun kinderen. Ook zijn ze, net als veel rijken elders, bang voor de ineenstorting van het economische systeem.' Daar sorteren ze volgens hem op voor, door schilderijen, juwelen en andere waardevolle zaken te stallen in oude Zwitserse bunkers. Die zijn, denken ze, minder makkelijk te kraken dan het Zwitserse bankgeheim. Bakas is er geweest, zegt hij. 'Daar liggen meer Picasso's dan er in alle musea ter wereld hangen.' Het voordeel van rijk zijn, is vaak ook dat je een kennisvoorsprong hebt: 'De rijken winnen altijd.'

Weinig boven de 3 miljoen

Aantal miljoenenhuizen in Nederland

